

Informatienota voor de raad

Datum 18 juli 2023

Onderwerp	Voorgestelde wijze van afdoening motie 'Ook vrouwen moeten veilig zijn' (ID 1260)
Versienummer	V 0.1

Portefeuillehouder D. de Jong

Informant L. Treffers
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 06 12 62 38 90
Email l.treffers@zwolle.nl
Bijlagen N.v.t.

Kennisnemen van:

De voorgestelde wijze van afdoening van motie 'Ook vrouwen moeten veilig zijn' (ID 1260), aangenomen door de gemeenteraad van Zwolle op 13 februari 2023.

Datum 18 juli 2023

Inleiding

De gemeenteraad van Zwolle een motie aangenomen over de (ervaren) veiligheid van (jonge) vrouwen in de Herberg (ID 1260). Met de motie verzochten de partijen het college:

- om samen met het Regionaal Instituut Beschermd Wonen (hierna: de RIBW) te inventariseren hoe vaak en waarom (jonge) vrouwen zich onveilig voelen of een gebrek aan privacy ervaren in de Herberg;
- maatregelen te nemen zodat zij zich veilig voelen in de Herberg en dat de privacy van (jonge) vrouwen voldoende gewaarborgd is;
- de aanpassingen breed te communiceren in verband met de beeldvorming;
- bovenstaande te realiseren voor zomer 2023 en terug te koppelen aan de raad.

De afgelopen periode heeft de gemeente Zwolle samen met de RIBW onderzocht hoe vaak en waarom (jonge) vrouwen zich onveilig voelen of een gebrek aan privacy ervaren. In deze informatienota informeert het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad over de opbrengsten uit het onderzoek en de getroffen maatregelen.

Kernboodschap

De motie 'Ook vrouwen moeten veilig zijn' gaf een directe aanleiding om onderzoek te doen naar de ervaren veiligheid binnen de grootste opvanglocatie in de regio IJssel-Vecht: de Herberg. Uit dit onderzoek blijkt dat 'ervaren veiligheid' moeilijk te duiden is. Samen met de gemeente Zwolle heeft de RIBW maatregelen getroffen om de ervaren veiligheid en privacy van jonge vrouwen in de Herberg te vergroten. Dit is gebeurd door:

- sloten aan te brengen op de vrouwenslaapzaal;
- het badkamerbeleid aan te passen;
- vrouwelijk (beveiligings)personeel aan te nemen.

We blijven de ervaren veiligheid volgen en monitoren of de wijzigingen het gewenste effect hebben. Ook blijven we in gesprek over eventuele incidenten en hoe daarmee om te gaan. Binnen de regio IJssel-Vecht wordt daarnaast verkend of aanvullende veranderingen in het huidige beleid nodig zijn.

Toelichting

Om zicht te krijgen op de (ervaren) veiligheid heeft de RIBW gesprekken gevoerd met de bewoners van de Herberg. De gemeente Zwolle heeft gesprekken gevoerd met bewoners van alle opvanglocaties en met inwoners die in een recent verleden dakloos waren. Ook heeft de gemeente Zwolle het personeel van de RIBW gesproken over ontvangen signalen en de incidenten van afgelopen halfjaar. Een kanttekening hierbij is dat een deel van de doelgroep – de vrouwen die niet naar de Herberg gaan en elders onderdak vinden – niet gesproken kan worden, omdat zij niet in beeld zijn.

De conclusie uit de gevoerde gesprekken is dat er geen eenduidig beeld is hoe vaak en waarom (jonge) vrouwen zich onveilig voelen. De RIBW heeft in haar gesprekken geen signalen over (ervaren) onveiligheid van vrouwen ontvangen. In de gesprekken met de gemeente geven sommige vrouwen aan zich niet te identificeren met de aanwezige doelgroep in de Herberg. Dat kan zorgen voor een onprettig of onveilig gevoel. Het missen van een aanspreekpunt en de beschikbare tijd en aandacht van het aanwezige personeel zijn ook genoemd, hetzij in mindere mate. Buiten de gesprekken herkennen we – landelijk en in regio IJssel-Vecht – een toenemende aanwezigheid van GGZ-problematiek onder de doelgroep in de opvang.

Datum 18 juli 2023

De gemeente Zwolle heeft geconcludeerd dat de doelgroep in de opvang divers is en blijft. De opvang is immers onderdeel van het sociale vangnet in onze regio, ook inwoners met een verslaving of verward gedrag hebben recht op opvang¹. In de uitgewerkte regionale visie op maatschappelijke opvang (hierna: visie MO) zijn deze ontwikkelingen opgenomen en wordt passende ondersteuning en opvang voor (kwetsbare) groepen benoemd als belangrijk aandachtspunt. De visie MO wordt vertaald naar een uitvoeringsplan waar activiteiten en maatregelen op dit onderwerp (en de andere onderwerpen) in worden opgenomen².

Getroffen maatregelen binnen de Herberg

Samen met de RIBW heeft de gemeente Zwolle gekeken welke maatregelen op dit moment getroffen kunnen worden om de veiligheid en privacy van (jonge) vrouwen te vergroten. Sinds begin 2023 heeft de Herberg 32 éénpersoonskamers, in plaats van alleen maar slaapzalen. De éénpersoonskamers bieden meer rust, stabiliteit en privacy voor bewoners. Tegelijkertijd prefereren sommige bewoners de slaapzaal.

Daarnaast heeft de RIBW de volgende maatregelen getroffen:

- Faciliteren dat de slaapzaal voor vrouwen vanaf 23:00 op slot gaat. Bewoners kunnen de deur dan enkel van de binnenkant openen.
- Faciliteren dat de vrouwen de badkamer op de eerste verdieping kunnen gebruiken. Deze badkamer kan op slot, op de begane grond is dat niet mogelijk.
- In dienst nemen van een nieuwe vrouwelijke begeleider.
- In dienst nemen van twee vrouwelijke beveiligers.

Financiën

De getroffen maatregelen dekt de RIBW met de subsidiemiddelen die zij ontvangt. De Herberg is een regionale voorziening. Aanvullende kosten worden gedekt uit de regionale begroting.

Communicatie

De tot nu toe getroffen maatregelen betreffen interne wijzigingen door de RIBW. Met de huidige bewoners communiceren zij dit via hun gebruikelijke route. De RIBW past daarnaast hun openbaar te vinden informatie aan op de getroffen maatregelen. Vanuit de gemeente Zwolle worden de verwijzers en de ketenpartners geïnformeerd over de aanpassingen binnen de Herberg.

Vervolg

Naast de maatregelen die door de RIBW zijn getroffen, verkent de regio IJssel-Vecht of aanvullende veranderingen binnen het huidige beleid nodig zijn. Eventuele veranderingen landen in het uitvoeringsplan. De continue aanwezigheid van (zorg)begeleiders in de Herberg wordt onder andere onderzocht. Ook monitoren we eventuele incidenten en of de reeds getroffen maatregelen effect hebben, door in de gesprekken met (bewoners van) de RIBW aandacht te houden voor het onderwerp.

De toename van GGZ-problematiek in de maatschappelijke opvang is een trend die we landelijk en bij onze lokale en regionale partners herkennen. Samen met onze GGZ-partner Dimence en de RIBW onderzoeken we wat we kunnen doen om de bewoners van opvangen (met en zonder GGZ-problematiek) zo passend mogelijk te ondersteunen.

¹ Uiteraard blijven we in de regio IJssel-Vecht en de gemeente Zwolle inzetten op het voorkomen van dakloosheid, en de samenwerking met aanpalende zorgdomeinen: zoals beschermd wonen, GGZ en verslavingszorg.

² Na het zomerreces ligt de visie MO ter besluitvorming voor in de colleges van de regio IJssel-Vecht. Vervolgens wordt het uitvoeringsplan opgesteld.

Datum 18 juli 2023

Voor COVID-19 werkte de Herberg in de nacht en avond met één beveiligers. Dit is uitgebreid tijdens COVID-19 omdat de Herberggasten over meerdere locaties werden verdeeld. Inmiddels zijn de Herberggasten terugverhuisd naar de Herberg. Gezien de toename van GGZ-problematiek en met oog op de plaatsing van de woonunits heeft de RIBW de inzet van twee beveiligers verlengd. Met de RIBW onderzoeken we de effecten van het structureel uitbreiden van beveiliging.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer